

**УХВАЛА
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Улибіна Євгенія Панасовича, Михайленка Дмитра Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 4 розділу I Закону України «Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ щодо підвищення рівня пенсійного забезпечення окремих категорій осіб» від 29 червня 2021 року № 1584–ІХ, частини третьої статті 59 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року № 796–ХІІ

Київ
25 квітня 2023 року
№ 63-1(П)/2023

Справа № 3-58/2023(124/23)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Юровська Галина Валентинівна (голова засідання, доповідач),
Мойсик Володимир Романович,
Первомайський Олег Олексійович,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Улибіна Євгенія Панасовича, Михайленка Дмитра Олександровича про відповідність Конституції України (конституційність) пункту 4 розділу I Закону України «Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ щодо підвищення рівня пенсійного забезпечення окремих категорій осіб» від 29 червня 2021 року № 1584–ІХ (Відомості Верховної Ради України, 2021 р, № 36, ст. 306), частини третьої статті 59 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року

№ 796–XII (Відомості Верховної Ради Української РСР, 1991 р., № 16, ст. 200) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Юровську Г.В. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. До Конституційного Суду України звернулися Улибін Є.П., Михайленко Д.О. із клопотанням перевірити на відповідність статтям 3, 19, 21, 22, 41, 48, 64, 68 Конституції України пункт 4 розділу I Закону України «Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ щодо підвищення рівня пенсійного забезпечення окремих категорій осіб» від 29 червня 2021 року № 1584–IX (далі – Закон № 1584), частину третю статті 59 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року № 796–XII зі змінами (далі – Закон № 796).

Згідно з пунктом 4 розділу I Закону № 1584 частину третю статті 59 Закону № 796 викладено в такій редакції: „При обчисленні пенсії по інвалідності відповідно до статті 54 цього Закону особам із числа військовослужбовців, у тому числі військовозобов’язаних, призваних на військові збори, які брали безпосередню участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, інших ядерних аварій та у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, у складанні ядерних зарядів та здійсненні на них регламентних робіт під час проходження військової служби (військових зборів), внаслідок чого стали особами з інвалідністю, і пенсії у зв’язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи за осіб з їх числа за бажанням особи, яка звернулася за пенсією, заробітна плата визначається виходячи з п’ятикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня відповідного року, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України“.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Улибін Є.П. та Михайленко Д.О. є учасниками ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС 1986 року. Улибін Є.П. є особою з інвалідністю II групи, Михайленко Д.О. – I групи.

У період з 2019 року по 2022 рік суб'єкти права на конституційну скаргу неодноразово звертались до суду з позовами щодо оскарження відмови Головного управління Пенсійного фонду України в Чернігівській області у перерахунку їм пенсії.

У 2022 році Улибін Є.П. та Михайленко Д.О. звернулися до суду з позовом до Головного управління Пенсійного фонду України в Чернігівській області щодо визнання протиправною відмови у перерахунку та виплаті пенсії, призначеної їм відповідно до статті 21 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–XII, у п'ятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня 2022 року, відповідно до частини третьої статті 59 Закону № 796 з урахуванням обставин, установлених рішеннями суду, що набрали законної сили, без застосування формули, визначеної у постанові Кабінету Міністрів України „Про підвищення рівня соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 23 листопада 2011 року № 1210.

Чернігівський окружний адміністративний суд рішенням від 4 жовтня 2022 року, залишеним без змін постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 1 лютого 2023 року, у задоволенні адміністративного позову відмовив повністю.

Відмовляючи у позові, суди дійшли висновку, зокрема, що „оскільки законодавче регулювання пенсійного забезпечення передбачає обрання пенсіонером одного виду державної пенсії за його вибором, запропонований позивачами варіант одночасного застосування умов, норм і порядку пенсійного забезпечення, що визначені законами № 796–XII та № 2262–XII для пенсій по інвалідності як основного виду пенсії, не базується на законі“.

Михайленко Д.О. одноособово оскаржив у касаційному порядку судові рішення першої та апеляційної інстанцій. Верховний Суд ухвалою від 6 березня

2023 року відмовив у відкритті касаційного провадження, оскільки касаційну скаргу подано на судові рішення, що не підлягає касаційному оскарженню.

Автори клопотання стверджують, що оспорювані приписи Закону № 796 звужують зміст набутого ними права на перерахунок та виплату пенсії, призначеної „на умовах і порядку будь-якого законом у п’ятикратному розмірі мінімальної заробітної плати“, всупереч гарантіям, установленим статтями 3, 21, 22 Конституції України, порушують право власності, право на достатній життєвий рівень, гарантовані статтями 41, 48 Конституції України, та не відповідають приписам статей 64, 68 Основного Закону України.

2. Розв’язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі має міститися обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб’єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55). Отже, суб’єкт права на конституційну скаргу, стверджуючи про невідповідність оспорюваного закону України (його окремих положень) Основному Закону України, повинен навести аргументи, які свідчили б про обґрунтованість змісту і вимог конституційної скарги.

Улибін Є.П. та Михайленко Д.О., стверджуючи про невідповідність Конституції України оспорюваних приписів Закону № 796, не довели, що внаслідок застосування судами цих приписів зумовлено порушення їхніх конституційних прав, а лише висловили незгоду із законодавчими змінами та судовими рішеннями у їхній справі. Отже, автори клопотання не обґрунтували тверджень щодо неконституційності частини третьої статті 59 Закону № 796, чим не дотримали вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Улибіна Євгенія Панасовича, Михайленка Дмитра Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 4 розділу I Закону України «Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ щодо підвищення рівня пенсійного забезпечення окремих категорій осіб» від 29 червня 2021 року № 1584–IX, частини третьої статті 59 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року № 796–XII зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**